

WOJEWODA ŚLĄSKI

Katowice, dnia 17 marca 2010 r.
NP/II/0911/89/10

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXXVIII/198/10 Rady Gminy Koszarawa z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie ustalenia opłat za świadczenia w przedszkolach publicznych prowadzonych przez Gminę Koszarawa, w części określonej w § 1 pkt 1 lit. a, e, i f uchwały - jako niezgodnej z przepisem art. 14 ust. 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).

Uzasadnienie

Przedmiotową uchwałą podjętą na sesji w dniu 15 lutego 2010 r. Rada Gminy Koszarawa ustaliła opłatę za świadczenia w przedszkolach publicznych prowadzonych przez Gminę.

Ustawa o systemie oświaty w przepisie art. 14 ust. 5 upoważniła radę gminy do ustalenia opłaty za świadczenia prowadzonych przez gminę przedszkoli publicznych z uwzględnieniem art. 6 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, z którego treści wynika, że przedszkole publiczne prowadzi bezpłatne nauczanie i wychowanie w zakresie co najmniej podstawy programowej wychowania przedszkolnego. Z kolei podstawa programowa została określona w art. 3 pkt 13 ustawy o systemie oświaty oraz doprecyzowana w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. nr 4, poz. 17). Nadto w § 10 ust. 2 pkt 1 załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. nr 61. poz. 624 z późn. zm.) określono, że czas przeznaczony na realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego jest nie krótszy niż 5 godzin.

Przedstawione powyżej podstawy prawne wskazują, iż Rada Gminy podejmując uchwałę o wprowadzeniu odpłatności za usługi świadczone w przedszkolach, powinna sprecyzować świadczenia udzielane przez przedszkola, nie objęte podstawą programową wychowania przedszkolnego i wysokość opłat odpowiadających każdemu z tych świadczeń. Tylko bowiem w ten sposób można zweryfikować, czy opłatami określonymi w uchwale Rady Gminy nie są objęte świadczenia bezpłatne, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o systemie oświaty. Obowiązek organizowania bezpłatnych świadczeń oznacza, że gmina nie może pobierać od rodziców dzieci korzystających z przedszkoli publicznych opłat za zajęcia

wymienione w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r.

Konkludując, wskazać należy, iż przepis art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty zezwala na wprowadzenie opłat za świadczenia przekraczające podstawę programową wychowania przedszkolnego, jednakże świadczenia te powinny być ściśle określone i nie mogą być ujęte w załączniku nr 1 do cytowanego wyżej rozporządzenia. W wyroku z dnia 30 maja 2007 r. (sygn. akt IV SA/Wr 122/2007) Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu wskazał, iż w przypadku, gdy minimum programowe wychowania przedszkolnego zostaje przekroczone, za świadczenia to minimum przekraczające ustala się opłaty. Niemniej jednak wówczas należy szczegółowo wykazać, za jakiego rodzaju świadczenia opłata jest żądana, co się na opłacane świadczenia składa. Sposób ustalenia opłaty powinien być przekonujący, oparty choćby na kalkulacji ekonomicznej, a argumentacja za nim przemawiająca racjonalna i stosownie uzasadniona. Podobne stanowisko zajął również Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w wyroku z dnia 18 grudnia 2009 r., sygn. akt II SA/Gl 435/09.

Rada Gminy Jeleśnia omawianą uchwałą wprowadziła odpłatność za świadczenia realizowane w przedszkolach publicznych, prowadzonych przez Gminę, wykraczające poza podstawę programową wychowania przedszkolnego, określoną w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. W § 1 pkt 1 uchwały został ustalony katalog zajęć, objętych tą opłatą.

W ocenie organu nadzoru za niezgodne z powołanym wyżej przepisem art. 14 ust. 5 ustawy o systemie oświaty należy uznać zajęcia ustalone w § 1 pkt 1 lit. a, e i f uchwały.

W § 1 pkt 1 lit. a niniejszej uchwały Rada wskazała, iż opłata za świadczenia realizowane w przedszkolach publicznych prowadzonych przez Gminę, wykraczające poza podstawę programową wychowania przedszkolnego obejmuje zajęcia polegające na realizowaniu programów autorskich oraz innowacji pedagogicznych. Tymczasem, z cytowanego zapisu uchwały nie wynika jednoznacznie, za jakie konkretnie świadczenia (zajęcia) wnoszona będzie opłata. Ponadto takie sformułowanie rodzi istotne wątpliwości, czy zajęcia wynikające ze wskazanego wyżej zapisu uchwały, za które będzie pobierana opłata nie są faktycznie zajęciami (świadczeniami), które powinny być bezpłatnie realizowane w ramach podstawy programowej wychowania przedszkolnego.

Z kolei, analizując świadczenia wymienione w § 1 pkt 1 lit. e i f przedmiotowej uchwały, za które gmina ustaliła opłaty stwierdzić należy, iż świadczenia te są zbieżne z celami wychowania przedszkolnego, określonymi w podstawie programowej, w szczególności z celami określonymi w punktach 7, 8 i 14 tej podstawy. Biorąc pod uwagę, że obowiązek bezpłatnego nauczania i wychowania w publicznym przedszkolu dotyczy co najmniej podstawy programowej, za wysoce wątpliwą należy uznać możliwość pobierania opłat za tego rodzaju usługi.

Z uwagi na wykazane uchybienie, stwierdzenie nieważności uchwały Rady Gminy Koszarawa Nr XXXVIII/198/10, w części określonej na wstępie, jest uzasadnione i konieczne.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 2, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia

WOJEWODA ŚLĄSKI

Zygmunt Łukaszczyk